

В. В. Єманов О. В. Батюк, С. В. Бєлай

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПОРЯДКУВАННЯ ПИТАННЯ СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ (ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ, ПРАЦІВНИК, СПІВРОБІТНИК)

Проведено дослідження статусу суб'єктів сил безпеки та оборони. Проаналізовано етимологічне значення термінів «військовослужбовець», «працівник», «співробітник», а також погляди провідних науковців стосовно наведених термінів і на цьому підґрунті сформульовано авторські пропозиції щодо впорядкування питання статусу суб'єктів сил безпеки та оборони. На основі аналізу нормативно-правової бази України узагальнено норми, які визначають нормативний статус військовослужбовців, працівників та співробітників. Визначені подальші напрями наукових досліджень, що будуть спрямовані на вивчення питань співвідношення статусу персоналу складових сектору безпеки і оборони України «військовослужбовець», «державний службовець», «працівник».

Ключові слова: сили безпеки, сили оборони, військовослужбовець, працівник, співробітник, статус, служба.

Постановка проблеми. Актуальність теми обумовлена тим, що з початком анексії території Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей України російською федерацією у 2014 р. постала гостро проблема впорядкування правового статусу і самих термінів «сили безпеки» та «сили оборони». Відповідно до низки нормативних актів, зокрема Закону України «Про оборону України» (у редакції від 6 грудня 1991 р. № 1932-XII) і Закону України «Про основи національної безпеки України» (у редакції від 19 червня 2003 р. № 964-IV) таких визначень, як «сили безпеки» та «сили оборони» не було. І лише у прийнятому 21 червня 2018 р. Законі України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII уперше були подані визначення сил безпеки та сил оборони, під якими розуміли: «сили безпеки – правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України» (ст. 1); «сили оборони – Збройні Сили України, а також інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави» (ст. 1) [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури засвідчив, що питання впорядкування правового статусу суб'єктів сил безпеки та оборони на сьогодні висвітлені у незначній кількості досліджень учених. Зокрема, В. Покайчук вивчав питання сутності і співвідношення понять «сили безпеки» та «сили охорони правопорядку» [2]; І. Броневицька приділяла увагу визначенню поняття «працівник правоохоронного органу» [3]; І. Бородін та С. Пасіка досліджували правовий статус військовослужбовців в Україні [4]; О. Кривенко розглядав проблеми нормативно-правового регулювання правового статусу військовослужбовців [5]. Однак цілісного дослідження щодо визначення правового статусу сил безпеки та сил оборони України у наукових працях майже не проводилося.

Метою статті є аналіз положень чинного законодавства України, що регламентують правовий статус суб'єктів сил безпеки та оборони, – військовослужбовців, працівників, співробітників.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи питання доцільності впорядкування питання статусу суб'єктів сил безпеки та оборони (військовослужбовець, працівник, співробітник), варто насамперед проаналізувати розмежування термінів «сили безпеки» та «сили оборони».

Силами безпеки є правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України. Отже, до складу сил безпеки, залежно від функціонального призначення можливо віднести Міністерство внутрішніх справ України [яке координує діяльність Національної поліції України, Національної гвардії України (у мирний час Національна гвардія України входить до складу сил безпеки і виконує правоохоронні функції, а також розвиває спроможності, необхідні для виконання завдань у складі сил оборони), Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби України], Службу безпеки України,

Управління державної охорони України, Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України, розвідувальні органи України та ін.

Силами оборони є Збройні Сили України, а також інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави [1]. Отже, до складу сил оборони насамперед належать Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту України, Національна гвардія України (із запровадженням воєнного стану Національна гвардія України приводиться у готовність до виконання завдань за призначенням в умовах дії правового режиму воєнного стану, входить до сил оборони) та інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, що виконують завдання з оборони держави.

Тому можна стверджувати, що чіткого розподілу військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями (окрім Збройних Сил України) на належність до складу сил безпеки чи сил оборони законодавець не визначає (тільки для Національної гвардії України визначено подвійну належність). Такий стан справ пов'язаний з тим, що під час введення правового режиму воєнного стану всі складові сектору безпеки і оборони виконують завдання з відсічі збройній агресії відповідно до своїх повноважень.

Після розмежування термінів «сили безпеки» та «сили оборони» доречно звернутися до вивчення етимологічних визначень термінів «військовослужбовець», «працівник», «співробітник».

Термін «військовослужбовець» походить від слів «службовець», «служба». Великий тлумачний словник сучасної української мови пояснює, що «служба» – це корисність, угода, діяльність, життя для інших, послуга, корисна справа, а слово «служити» означає стати у пригоді, бути корисним, бути потрібним, бути знаряддям, засобом для певної мети [6].

«Працівник» походить від слова «праця». Великий тлумачний словник сучасної української мови так пояснює слово «працівник»: «Трудяща людина, трудівник. Те саме, що робітник. Член якогось виробничого колективу, особа, яка бере участь у певному трудовому процесі, працює за певним фахом» [6].

Слово «співробітник» походить від слова «робітник». У Великому тлумачному словнику сучасної української мови зазначено, що співробітник – той, хто працює разом із ким-небудь, допомагає йому в якійсь справі [6].

Чинний Кодекс законів про працю України не дає визначення поняттю «працівник», проте у низці нормативних актів регламентовано це поняття. Так, у ст. 1 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» працівник розглядається як фізична особа, яка працює на підставі трудового договору на підприємстві, в установі, організації чи у фізичної особи, що використовує найману працю [7]. Також можливо знайти визначення поняття «працівник» й у ст. 1 Закону України «Про професійний розвиток працівників»: «працівник – фізична особа, яка працює за трудовим договором (контрактом) на підприємстві, в установі та організації незалежно від форми власності та виду діяльності або у фізичної особи, яка відповідно до законодавства використовує найману працю» [8].

У статті 10 (пункт 4 частини другої) Закону України «Про національну безпеку України» застосовуються терміни «військовослужбовець» та «працівник» як приклад: «...брати участь у громадських дискусіях та відкритих парламентських слуханнях з питань діяльності і розвитку сектору безпеки і оборони, питань правового і соціального захисту військовослужбовців та працівників розвідувальних та правоохоронних органів, зокрема звільнених у запас чи відставку, учасників бойових дій та членів їх сімей» [1].

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» у частині дев'ятій ст. 1 визначає, що військовослужбовці – особи, які проходять військову службу [9].

У статті 5 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» визначено, що військовослужбовці – громадяни України, які проходять службу на території України, беруть участь у всеукраїнському і місцевих референдумах, обирають і можуть бути обраними до відповідних місцевих рад та інших виборних державних органів згідно з Конституцією України [10].

Далі проведемо аналіз нормативно-правових актів, що визначають статус військовослужбовців та працівників у силах безпеки і оборони України.

У Законі України «Про Збройні Сили України» визначено, що Збройні Сили України – це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. У цьому Законі вживаються

терміни «військовослужбовці» та «працівники» у таких нормах, як: стаття 5 (Комплектування Збройних Сил України) у частині першій – Особовий склад Збройних Сил України складається з військовослужбовців і працівників Збройних Сил України, у частині другій – Окремі посади працівників Збройних Сил України можуть комплектуватися громадянами, які проходять альтернативну (невійськову) службу у порядку, визначеному законом, у частині четвертій – Трудові відносини працівників Збройних Сил України регулюються законодавством про працю; стаття 16 (Соціальний і правовий захист військовослужбовців, резервістів та військовозобов'язаних, призваних на збори, членів їх сімей, працівників Збройних Сил України) та ін. [11].

У Законі України «Про Національну гвардію України» зазначено, що Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань, охорони громадської безпеки і порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій. У цьому Законі вживаються терміни «військовослужбовці» та «працівники» у ст.9 (Особовий склад Національної гвардії України) в окремих частинах, а саме: у частині першій визначено, що особовий склад Національної гвардії України складається з військовослужбовців та працівників, Національна гвардія України комплектується військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом та за призовом, Головний орган військового управління Національної гвардії України та органи військового управління оперативно-територіальних об'єднань Національної гвардії України можуть комплектуватися державними службовцями; у частині шостій регламентовано, що трудові відносини працівників Національної гвардії України регулюються законодавством про працю, державну службу та укладеними трудовими договорами (контрактами) [12].

Як зазначено у Законі України «Про Державну прикордонну службу України», Державна прикордонна служба України є правоохоронним органом спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні. У цьому Законі теж вживаються терміни «військовослужбовці» та «працівники» у таких нормах, як: стаття 14 (Особовий склад Державної прикордонної служби України), яка у частині першій визначає, що до особового складу Державної прикордонної служби України входять військовослужбовці та працівники Державної прикордонної служби України; стаття 16 (Грошове забезпечення військовослужбовців та оплата праці працівників Державної прикордонної служби України) та ін. [13].

Згідно із Законом України «Про Службу безпеки України» Служба безпеки України є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. Окрім досліджуваних термінів «військовослужбовець» та «працівник», у цьому Законі вживається термін «співробітник-військовослужбовець». Стаття 19 визначає, що кадри Служби безпеки України складають: співробітники-військовослужбовці, працівники, які уклали трудовий договір із Службою безпеки України, а також військовослужбовці строкової служби. Порядок обліку кадрів Служби безпеки України затверджується Головою Служби безпеки України [14].

У Законі України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» указано, що Державна охорона здійснюється Управлінням державної охорони України – державним правоохоронним органом спеціального призначення, підпорядкованим Президентові України та підконтрольним Верховній Раді України. У статті 16 (Кадри Управління державної охорони України) зазначено, що кадри Управління державної охорони України складаються з військовослужбовців, прийнятих на військову службу в Управління державної охорони України за контрактом, військовослужбовців строкової служби, а також працівників, які уклали з Управлінням державної охорони України трудовий договір (контракт) [15]. Інакше кажучи, вживаються два терміни: «військовослужбовець» та «працівник».

Відповідно до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» Державна спеціальна служба транспорту є спеціалізованим військовим формуванням, що входить до системи Міністерства оборони України, призначеним для забезпечення стійкого функціонування транспорту в мирний час та в особливий період. У цьому Законі вживаються терміни «військовослужбовці» та «працівники» у ст. 5 (Комплектування особового складу Державної спеціальної служби транспорту), а саме у частині першій зазначено, що до особового складу Державної спеціальної служби транспорту входять військовослужбовці, державні службовці та працівники [16].

У Законі України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» встановлено, що Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України є державним органом, який призначений для забезпечення функціонування і розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах криптографічного та технічного захисту інформації, кіберзахисту, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку, активної протидії агресії у кіберпросторі, а також інших завдань відповідно до закону [17]. Стаття 11 (Особовий склад Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України) у частині 1 визначає, що до особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України належать військовослужбовці, державні службовці та інші працівники [17].

Згідно із Законом України «Про Службу зовнішньої розвідки України» Служба зовнішньої розвідки України є розвідувальним органом України, який функціонує як окремий державний орган, не належить до системи органів виконавчої влади та здійснює свою діяльність під загальним керівництвом Президента України та демократичним цивільним контролем відповідно до Закону України «Про розвідку». У частині першій статті 4 (Загальна чисельність Служби зовнішньої розвідки України) зазначено, що загальна чисельність Служби зовнішньої розвідки України затверджується у кількості 4 350 співробітників, у тому числі до 4 010 військовослужбовців, а в особливий період – у кількості згідно з Мобілізаційним планом України [18]. Отже, можливо зробити висновок, що теж використовуються терміни «військовослужбовець» та «працівник».

У Законі України «Про Національну поліцію України» встановлено, що Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Термін «працівники» використано у частині другій ст. 3 (Правова основа діяльності поліції), у якій зазначено, що на працівників поліції (поліцейських та державних службовців) поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції». Водночас пунктом 9 частини першої ст. 22 (Основні повноваження керівника поліції) передбачено, що керівник поліції у межах повноважень надає доручення, обов'язкові для виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками поліції. Отже, маємо три категорії: поліцейські, державні службовці та працівники поліції. У статті 59 (Служба в поліції) у частині першій зазначено, що служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень, а у частині другій – що час проходження служби в поліції зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби та ін. Також статтею 64 (Присяга працівника поліції) у частині першій визначено, що особа, яка вступає на службу в поліцію, складає Присягу на вірність Українському народові [19]. Можна зробити висновок, що термін «працівник поліції» стосується і «неатестованих працівників поліції» насамперед, і взагалі поширюється на поліцейських та державних службовців.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій» Державна служба України з надзвичайних ситуацій є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності. Пунктом 14 визначено, що гранична чисельність осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, державних службовців і працівників затверджується Кабінетом Міністрів України [20]. Отже, можна зробити висновок, що у службі цивільного захисту використовуються такі категорії: особи рядового і начальницького складу, державні службовці і працівники.

У Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України» зазначено, що Державна міграційна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів. Пунктом 15 визначено, що гранична чисельність державних службовців та працівників затверджується Кабінетом Міністрів України [21]. Як бачимо, є розмежування персоналу на дві категорії: державні службовці та працівники.

Варто зробити висновок, що у складових сектору безпеки і оборони України, персонал яких має статус військовослужбовця, вживаються терміни «військовослужбовці» та «працівники». Працівниками є «цивільні громадяни» (які не є військовослужбовцями). Статус працівника також мають громадяни України, що проходять службу та працюють у центральних органах виконавчої влади і їм присвоєно спеціальне звання. До категорії персоналу поряд із військовослужбовцями та працівниками належить ще одна категорія – державні службовці. Отже, можна виокремити три основні терміни, що класифікують категорію персоналу: «військовослужбовці», «державні службовці», «працівники». Також варто зауважити, що у розвідувальних (контррозвідувальних) органах ще досі використовується термін «співробітник», який охоплює терміни «військовослужбовець» та «працівник».

Висновки

Провівши аналіз поглядів науковців і положень нормативно-правових документів, які визначають правовий статус персоналу складових сектору безпеки і оборони, автори дійшли таких висновків.

1. З початком анексії території Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей України російською федерацією у 2014 р. постала гостро проблема впорядкування правового статусу і самих термінів «сили безпеки» та «сили оборони». Аналіз наукової літератури засвідчив, що питання впорядкування правового статусу суб'єктів сил безпеки та оборони на сьогодні висвітлені у незначній кількості досліджень і в наукових працях майже не вивчалися.

2. Аналіз правового статусу персоналу сил безпеки та оборони України показав, що складові сектору безпеки і оборони, до персоналу яких входять військовослужбовці, мають правовий статус «військове формування», «військове формування з правоохоронними функціями», «спеціалізоване військове формування», «державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями», «державний правоохоронний орган спеціального призначення», «державний орган», «розвідувальний орган». Отже, в основі правого статусу закладені терміни «військове формування» та «державний орган». Водночас правовий статус суб'єктів сил безпеки та оборони України, персоналу яких присвоєно спеціальні звання, мають правовий статус «центрального органу виконавчої влади».

3. Статус військовослужбовця надається громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України й інших військових формуваннях та державних органах, виконують військовий обов'язок на території та за межами України, мають єдині для Збройних Сил України військові звання і знаки розрізнення, визначені Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу». Статус працівника мають громадяни України, які проходять службу у центральних органах виконавчої влади та їм присвоєно спеціальне звання, а також персонал з числа «цивільних громадян» України, іноземців та осіб без громадянства. До категорії персоналу поряд з військовослужбовцями та працівниками належить ще одна категорія – державні службовці. Отже, можна виокремити три основні терміни, що класифікують категорію «персонал»: «військовослужбовці», «державні службовці», «працівники». Також можна зробити висновок, що у розвідувальних (контррозвідувальних) органах використовується термін «співробітник», який охоплює терміни «військовослужбовець» та «працівник».

Подальші наукові розвідки будуть спрямовані на вивчення питань співвідношення статусу персоналу складових сектору безпеки і оборони України «військовослужбовець», «державний службовець», «працівник».

Перелік джерел посилання

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <http://surl.li/sjwloo> (дата звернення 13.03.2024).

2. Покайчук В. Сутність і співвідношення понять «сили безпеки» та «сили охорони правопорядку». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 47–53.

3. Броневицька І. Щодо визначення поняття «працівник правоохоронного органу». *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3. С. 244–255.

4. Бородін І., Пасіка С. Правовий статус військовослужбовців в Україні. *EUROPEAN POLITICAL AND LAW DISCOURSE*. 2017. Vol. 4. Issue 1. P. 164–171. URL: <http://surl.li/ipxzwo> (дата звернення 14.03.2024).

5. Кривенко О. В. Нормативно-правове регулювання правового статусу військовослужбовців. *Честь і закон*. 2009. № 2. С. 51–53.

6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
7. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV. URL: <http://surl.li/xuvrgh> (дата звернення 13.03.2024).
8. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI. URL: <http://surl.li/qrrctx> (дата звернення 13.03.2024).
9. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <http://surl.li/adkuwd> (дата звернення 11.04.2024).
10. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <http://surl.li/bjgldr> (дата звернення 11.04.2024).
11. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <http://surl.li/dekurg> (дата звернення 13.03.2024).
12. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. URL: <http://surl.li/kaxkfn> (дата звернення 13.03.2024).
13. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. URL: <http://surl.li/ruхsub> (дата звернення 13.03.2024).
14. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL: <http://surl.li/ldkrph> (дата звернення 13.03.2024).
15. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. URL: <http://surl.li/dnmywn> (дата звернення 13.03.2024).
16. Про Державну спеціальну службу транспорту України : Закон України від 05.02.2004 р. № 1449-IV. URL: <http://surl.li/viilwc> (дата звернення 13.03.2024).
17. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України : Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. URL: <http://surl.li/hitmra> (дата звернення 13.03.2024).
18. Про Службу зовнішньої розвідки України : Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. URL: <http://surl.li/zmfkvo> (дата звернення 13.03.2024).
19. Про національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <http://surl.li/hckric> (дата звернення 13.03.2024).
20. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 р. № 1052. URL: <http://surl.li/rlqaer> (дата звернення 13.03.2024).
21. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 360. URL: <http://surl.li/dlkvmt> (дата звернення 13.03.2024).

Стаття надійшла до редакції 12.04.2024 р.

UDC 344.023

V. Yemanov, O. Batiuk, S. Bielai

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR REGULATING THE STATUS OF SECURITY AND DEFENSE FORCES PERSONNEL (SERVICE MEMBER, EMPLOYEE, STAFF MEMBER)

A study on the status of security and defense forces personnel was conducted. The etymological meanings of the terms "service member," "employee," and "staff member" were analyzed, as well as the perspectives of leading scholars on these terms. Based on this analysis, the author formulated proposals for regulating the status of security and defense forces personnel. Through the analysis of Ukraine's regulatory framework, the norms defining the legal status of service members, employees, and staff members were summarized. Further research directions were identified, aimed at examining the relationship between the statuses of personnel in the security and defense sectors of Ukraine, including "service member," "civil servant," and "employee."

Keywords: security forces, defense forces, serviceman, employee, staff member, status, service.

Єманов Владислав Вікторович – доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, перший заступник начальника Національної академії Національної гвардії України з навчальної та методичної роботи
<https://orcid.org/0000-0001-5055-8852>

Батюк Олег Володимирович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0002-2291-4247>

Белай Сергій Вікторович – доктор наук з державного управління, професор, заступник начальника навчально-наукового центру організації освітнього процесу – начальник науково-методичного відділу Національної академії Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-0841-9522>